

ному кодифікованому Законі України "Про управлінські послуги громадянам". У ньому треба визначити повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо надання управлінських послуг громадянам у сфері публічної влади, обов'язки посадових осіб щодо етичного і професійного спілкування з громадянами [3, с.71].

Реформування організаційних структур виконавчої влади є найбільш складною проблемою адміністративної реформи в Україні. Діяльність держави, функціонування її управлінського апарату здійснюються через державну службу, що є особливим інститутом сучасної держави. Для здійснення адміністративної реформи, проведення моніторингу, розробки проектів запровадження окремих її складових, підготовки законодавчих і нормативно-правових актів та узагальнення міжнародного досвіду мають бути залучені на договірній основі провідні фахівці державного та приватного секторів економіки, наукові та науково-педагогічні кадри. Треба забезпечити підвищення кваліфікації цієї категорії фахівців щодо питань державного управління та адміністративної реформи в Україні. Щодо формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління, Концепція передбачає вжиття заходів з оптимізації видатків на державне управління за рахунок Державного бюджету, державних цільових позабюджетних фондів і місцевих бюджетів з урахуванням існуючого зарубіжного та вітчизняного досвіду. Планується докорінно змінити політику в галузі оплати праці, систему та умови оплати праці державних службовців і службовців в органах місцевого самоврядування з метою підвищення рівня їх матеріального забезпечення та створення умов для залучення до органів державної влади та місцевого самоврядування найбільш кваліфікованих фахівців [4, с.45].

Отже, наукове забезпечення адміністративної реформи, передбачене Концепцією, складається з проведення науково-теоретичних і прикладних досліджень з проблематики державного управління, адміністративного і муніципального права; видання фундаментальних, науково-довідкових, навчально-методичних та інших праць і матеріалів.

Література

1. Концепція адміністративної реформи в Україні: затверджена Указом Президентом України від 22 липня 1998 р.// Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 943
2. Адміністративна реформа – історія, очікування та перспективи / упоряд. В.П. Тимошук . – К.: Факт, 2002. – 100 с.

3. Адміністративна реформа для людини: наук.-практ. Нарис / заг. ред. І.Б.Коліушка. – К.: Факт, 2001. – 72 с.

4. Шумило-Тапіола О. Адміністративна реформа в Україні – крок назустріч ЄС? / О.Шумило-Тапіола // Дзеркало тижня. – 2010. – № 46. – С.3

УДК 342.511.5 (043.2)

Чернов В.С.,

студент,

Полтавський юридичний інститут,

Науковий керівник: Любченко О.О., асистент кафедри теорії права та конституційного права

ПНОІ НУ "ЮАУ імені Ярослава Мудрого", м. Полтава

ІНСТИТУТ КОНТРАСИГНУВАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Актуальність роботи полягає в тому, що вона передусім розкриває сутність інституту контрасигнації та досвід різних країн з цього приводу. Питання щодо юридичної природи контрасигнування тривалий час є предметом дослідження науковців. Зокрема, ще на початку ХХ ст. російський вчений Алексєєв О.С. зазначав, що "за панівним у сучасній літературі поглядом, скріплення міністрами актів глави держави має подвійне значення : по-перше, надає цим актам юридичну силу; по-друге, слугує обґрунтуванням відповідальності міністрів за ці акти перед судом і парламентом".

Контрасигнація як явище виникла у монархічних країнах, де у суверена був наявний суверенітет. Зокрема, Скакун О. Ф. визначає контрасигнування як правовий інститут, сутність якого полягає у тому, що особа, яка скріплює своїм ім'ям акт глави держави, бере на себе політичну та юридичну відповідальність за цей акт, а глава держави персональної відповідальності не несе. Наявність інституту контрасигнації, на її думку, свідчить про те, що президент має певну залежність від уряду, а останній – політичну відповідальність перед парламентом.

Як вважає Єрмолін В. П. – існування інституту контрасигнації підтверджує безпосередню участь глави держави за умов парламентарного правління у здійсненні виконавчої влади.

На думку дослідників, контрасигнування виконує такі функції: забезпечення гарантій проти зловживання повноваженнями з боку обох

сторін, що ставлять свої підписи – глави держави і глави уряду; підтверджує надання урядом дозволу на підписання акту главі держави; засвідчує справжність підпису глави держави, вказує на колегіальність прийнятого рішення тощо. Наперед зазначимо, що інститут контрасигнування слід відрізнити від візування нормативного акта. Крім того, слід розмежовувати поняття "контрасигнування" та "контрсигнатура", розуміючи під першим законодавчо визначений процес скріплення підписом прем'єр-міністра та міністра акта глави держави, а під другим – сам підпис на зазначеному акті. Правова природа процедури "скріплення підписами" має давні корені. Вперше була запроваджена у Великобританії у період формування конституційної монархії на початку XVIII ст. Зокрема, одне із положень прийнятого у 1701 році Закону "Про престолонаслідування" встановлювало так зване правило контрасигнатури. Відповідно до цього положення акти, які були видані королем з тих чи інших державних питань, були дійсними лише за умови наявності супроводжуючого підпису відповідного міністра, тобто члена Таємної Ради. Підпис цього міністра не був складовою частиною акту короля. По суті, він був елементом процедури оформлення королівського рішення, який запровадили у зв'язку з необхідністю визначення суб'єкта, який буде нести відповідальність за цей акт короля.

У діючому конституційному праві деяких іноземних країн контрасигнатура також визначається як підпис міністра на нормативному акті глави держави, який означає, що міністр бере на себе відповідальність за цей акт. Положення про контрасигнатуру присутні, зокрема, в Основному Законі Німеччини, в ст. 58 якого зазначається, що для дійсності приписів та розпоряджень Федерального Президента необхідна їх контрасигнатура Федеральним канцлером або компетентним федеральним міністром.

У законодавчих актах Російської імперії використовувався термін "міністерська скріпа", який вживався у значенні "підпис, який ставиться навпроти". Водночас, відмова міністра скріпити акт імператора міністерською скріпою мала різні наслідки: ці міністри могли бути відправлені імператором у відставку, або самі звільнялися з займаної посади, проте була й єдина ситуація в 1912 р. у Російській імперії, коли до Голови Уряду не було застосовано жодних санкцій.

Відповідальність за недотримання контрасигнації неоднакова. Так, в ст. 89 Конституції Італії зазначається, що "не контрасигнований акт є недійсним". Водночас, у ст. 35 Конституції Греції встановлено, що не

контрасигнований акт не має юридичної сили і не приводиться до виконання. Відповідно до ч. 2 ст. 143 Конституції Португальської Республіки відсутність контрасигнації тягне за собою юридичну нікчемність акту. Згідно з п.п. 33 і 45 Конституції Фінляндії, якщо рішення глави держави неконституційне, – міністр зобов'язаний відмовитися від контрасигнації, а якщо незаконне – повідомити про це державній раді, яка вправі запропонувати Президенту країни відмінити або змінити відповідне рішення.

Аналіз термінів "контрасигнатура", "контрасигнація", "міністерська скріпа" та "скріплення підписами" свідчить про необхідність їх розмежування. Зміст вищевказаних інститутів та механізмів їх застосування повинен визначатися окремо для кожного конкретного випадку, оскільки ніякого штампу або стандарту щодо режиму правового регулювання для країн світу не встановлено. Таким чином, ці терміни є схожими, але не тотожними. Про тотожність правових інститутів можна стверджувати лише тоді, коли є тотожність змісту правових норм, якими і регулюються питання компетенції органу державної влади, акти якого підлягають контрасигнації, повноважень осіб, які зобов'язані здійснити вказану процедуру, а також питання застосування цих процедур.

УДК 34.096+656.7.08:004.056.5 (043.2)

Юхно В.В.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Нашинець-Наумова А.Ю., к.ю.н.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

Право на доступ до інформації є конституційним правом людини, яке передбачене і гарантоване статтею 34 Конституції України, а саме, право кожного на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір [1]. Воно займає одне з провідних місць у життєдіяльності індивіда, адже є гарантією реалізації ряду інших прав та свобод людини і громадянина.